

This Question Paper contains 12 printed pages.
(Sections - A, B, C, D & E)

Sl.No. 501994

17 (GE)

(MARCH/APRIL, 2022)

Time : 3 Hours

[Maximum Marks : 80]

સૂચનાઓ :

- 1) સ્પષ્ટ વંચાચ તેવું હસ્તલેખન જળવવું.
- 2) આ પ્રક્રિપ્તમાં પાંચ વિભાગ A, B, C, D અને E તથા 1 થી 61 પ્રક્રો છે.
- 3) બધા ૯ પ્રક્રો ફરજિયાત છે. આંતરિક વિકલ્પો આપેલા છે.
- 4) પ્રક્રણી જમણી બાજુના અંક તેના ગુણ દર્શાવે છે.
- 5) સૂચના પ્રમાણે આકૃતિઓ સ્વચ્છ, સ્પષ્ટ અને પ્રમાણસર દોરવી.
- 6) નવો વિભાગ નવા પાના પર લખવો. પ્રક્રોના જવાબ કમાં લખવા.

Time : 3 Hours

[Maximum Marks : 80]

Instructions:

- 1) Write in a clear legible handwriting.
- 2) This question paper has five sections A, B, C, D & E and Question Numbers from 1 to 61.
- 3) All questions are compulsory. There are only internal options.
- 4) The numbers to the right represent the marks of the question.
- 5) Draw neat diagrams wherever necessary.
- 6) New sections should be written in a new page. Write the answers in numerical order.

विभाग - A
(गद्य विभागः)

- * अधोदत्तस्य गद्यखण्डस्य गुर्जरभाषायाम् / आडग्लभाषायाम् अनुवादं कुरुत । (कोऽपि एकः) [4]
नीचे आपेला गद्यखण्डनो गुજराती भाषामां अनुवाद कરो. (કोईपણ એક)

Translate the following paragraph into English. (any one)

- 1) अथ तयोः निश्चयं ज्ञात्वा अनागत विधाता निष्क्रान्तः सह परिजनेन । द्वौ इमौ तत्रैव जलाशये स्थितौ । अपरेद्युः धीवरैः आगत्य जलाशये जालं क्षिप्तम् । जालेन बद्धः प्रत्युत्पन्नमतिः मृतवद् आत्मानं संदर्शय स्थितः । ततो जालाद् अपसारितः यथाशक्ति उत्प्लुत्य गम्भीरं नीरं प्रविष्टः । यद्भविष्यः धीवरैः प्रासः व्यापादितः च । अत एवोक्तम्
 - 2) संसारे विविधाः पदार्थाः सन्ति । तद्यथा, स्वर्ण-लौहादयो धातवः, वट-खदिरादयो वृक्षाः, गो-घोटकादयः पशवः च । एषु पुनः प्रत्येकमपि पदार्थाः भिन्नाः भिन्नाः भवन्ति । तद्यथा – स्वर्ण लौहात् भिन्नं भवति । अथ च प्रत्येकः सूर्वर्णखण्डः परस्परम् आकारेण प्रकारेण च भिन्नः भवति ।

- * अधोदत्तानां संस्कृत-प्रश्नानाम् उत्तराणि विकल्पेभ्यः चित्वा संस्कृते लिखत। (के अपि द्वे) [2]
नीचे आपेला संस्कृत प्रश्नोना उत्तर विकल्पमांथी संस्कृतमां लखो। (कोईपाण बे)

Choose the answer of the following questions in Sanskrit. (any two)

- 3) श्रेष्ठिपुत्रस्य नाम किम् आसीत्?
 (A) शक्तिकुमारः (B) राजकुमारः (C) शाक्तकुमारः

4) कुपिता बुद्धि किं न पश्यति?
 (A) मार्गम् (B) आत्मदोषम् (C) परदोषम्

5) भोजस्य कीर्तिः केन आसीत्?
 (A) भोजव्याकरणे (B) न्यायेन (C) दयाभावेन

- * अधोदत्तानां प्रश्नानाम् उत्तराणि गुर्जभाषायाम् / आङ्ग्लभाषायां लिखत । (के अपि द्वे) [4]
नीचे आपेला प्रश्नोना उत्तर गुજराती भाषामां लाखो. (કोईपछા બે)

Answer the following questions in English. (any two)

- 6) લેખકે મનુષ્યોને કાષ્ટાંડ જેવા શા માટે કહ્યા છે?

Why has author compared man with a piece of wood?

7) કુટનાથે વિત્તદાસને છેતરવા માટે કઈ યોજના બનાવી?

What was the planning of Kutanatha to deceive Vittadasa?

8) અજાણ્યા પુરુષના પુત્રની શી દશા થઈ હતી?

What was the condition of the son of the unfamiliar man?

* અધોદત્તસ્ય વિષયસ્ય ઉપરિ સંક્ષેપેણ ટિપ્પણી લિખત | (કા અપિ એકા)

[2]

નીચે આપેલા વિષય પર ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ એક)

Write short note on the following (any one)

9) ‘આવર્તપાત’ નામના વિદ્ધનને સમજાવો.

Explain the obstacle આવર્તપાત (Falling in Whirlpool)

10) બ્રહ્માનો દુર્વાસાને ઠપકો.

Brahma's rebuke to Durvasa.

* અધોદત્ત ગવાખણ્ડં પઠિત્વા પ્રશ્નાનામ् ઉત્તરાणિ સંસ્કૃત ભાષાયાં લિખત |

[4]

નીચે આપેલો ગવાખણ્ડ વાંચીને પ્રશ્નોના ઉત્તર સંસ્કૃત ભાષામાં લખો.

Read the following paragraph carefully and write answers in Sanskrit.

11) કજિચત् કાલાનન્તરં સः તૃષામનુભૂતવાન् । અભ્યાગતેન તેન અશ્વ એકો યાચિતः । યાચિતાશ્વોઽસૌ અશ્વમારૂહ્ય જલં પાતું નગરાદ્બહિઃ સ્થિતમેકं પરિચિતપૂર્વ સરોવરં ગતવાન् । તત્ત્ર યદા સઃ જલપાનાય ઉદ્યતો ભવતિ, તદા કસ્યચિત् પુરુષસ્ય ધ્વનિં શ્રુતવાન् – ‘મહાશય, સગરમ् ઇદं જલમ् । અધુના અપેયમસ્તિ।’ અર્જુનઃ સાશ્ર્યઃ: તમદૃષ્ટપૂર્વ પુરુષં પૃચ્છતિ, ‘કથમિદં સગરં જલમ् । પ્રકૃતિનિર્મિતા: સરોવરા: તુ સર્વૈદૈવ પેયજલા: એવ ભવનીતિ।’

પ્રશ્ના:

- (A) સઃ (અર્જુનઃ) કદા તૃષામ् અનુભૂતવાન्?
- (B) યાચિતાશ્વ: (અર્જુનઃ) જલં પાતું કુત્ર ગતવાન्?
- (C) યદા સઃ (અર્જુનઃ) જલપાનાય ઉદ્યતો ભવતિ તદા કસ્ય ધ્વનિં શ્રુતવાન्?
- (D) જલં કીદૃશમ् અસ્તિ?

विभाग - B

(पद्य विभागः)

- * अधोदत्तस्य पद्यखण्डस्य गुर्जरभाषायाम् / आडग्लभाषायाम् अनुवादं कुरुत । (कोडपि एकः) [4]
नीचे आपेला पद्यभंडनो गुजराती भाषामां अनुवाद करो. (कोईपाण एक)

Translate the following passage into English (any one)

- 12) तैलं मर्दय काये त्वं ततः स्नानं समाचर ।

यथाविधि जलेनैव वस्त्रं स्वीयं प्रधावय ॥

प्रविचार्योत्तरं देयं सहसा न वदेः क्वचित् ।

शत्रोरपि गुणाः ग्राह्या दोषास्त्याज्याः गुरोरपि ॥

- 13) स भग्नधन्वा विरथो हताश्वो हतसारथिः ।

हस्तेनादाय वैदेहीं पपात भुवि रावणः॥

जटायुस्तमातिक्रम्य तुण्डेनास्य खगाधिपः॥

वामबाहून् दश तदा व्यपाहरत् अरिन्दमः ॥

- * अधोदत्तानां संस्कृत- प्रश्नानाम् उत्तराणि विकल्पेभ्यः चित्वा संस्कृते लिखत । (के अपि द्वे) [2]
नीचे आपेला संस्कृत प्रश्नोनां उत्तर विकल्पभांथी संस्कृतमां लझो. (कोईपाण बे)

Choose the answer of the following questions in Sanskrit (any two)

- 14) कविः किं याचते ?

(A) भद्रम्

(B) दुरितम्

(C) सुखम्

- 15) सद्दिः (सदिभः) लीलया प्रोक्तं कीदृशम् ?

(A) चलम्

(B) अचलम्

(C) नश्वरम्

- 16) कः न जायते म्रियते वा कदाचित् ?

(A) मनुष्यः

(B) भक्तः

(C) आत्मा

- * अधोदत्तानां प्रश्नानाम् उत्तराणि गुर्जरभाषायां / आडग्लभाषायां लिखत । (कानि अपि त्रीणि) [6]

नीचे आपेक्षा प्रश्नोना उत्तर गुજराती भाषामां लખો. (કોઈપણ ત્રણ)

Write the following answers of the questions in English. (any three)

17) સુવર્ણની પરીક્ષા કઈ કઈ રીતે થાય છે?

How is gold tested?

18) કોઈપણ વ્યક્તિ બહુવ્રીહિ કેવી રીતે બની શકે છે?

How can anyone become બહુવ્રીહિ?

19) સુજનની સુજનતાનું સ્વરૂપ

Nature of a good person.

20) કઈ કઈ પરિಸ્�િતિમાં ભક્ત માતાને રક્ષણ કરવા પ્રાર્થે છે?

In which different situations does a devotee pray goddess to protect him?

- * શ્લોકપૂર્તિ કુરુત । (કૌ અપિ દ્વા)

શ્લોકપૂર્તિ કરો. (કોઈપણ બે)

Complete the verses. (any two)

21) અનાથો દરિદ્રો ત્વમેકા ભવાનિ ॥

22) આપત્તુ રામઃ ભવાજ્જનેયः ॥

23) સર્વે ભવન્તુ ભવેત् ॥

વિભાગ - C

(નાટ્ય વિભાગ:)

- * અધોદત્તસ્ય નાટ્યર્ખણ્ડસ્ય ગુર્જરભાષાયામ् / આડ્ગલભાષાયામ् અનુવાદ કુરુત । (કોડપિ એક:) [4]
નીચે આપેલા નાટ્યર્ખણ્ડનો ગુજરાતી ભાષામાં અનુવાદ કરો. (કોઈપણ એક)

Translate the following passage into English. (any one)

24) સુનીતઃ:- ન જાનામિ । પ્રથમં કથયતુ યત્ પ્રસ્તરાદય: કિં કુર્વન્તિ ?

પુનીતઃ:- પ્રસ્તરાદયસ્તુ અચેતના: સન્તિ, તે સ્વયં ક્રિયાં કર્તું સમર્થા: ન ભવન્તિ । અત: તે તર્થૈવ તિષ્ઠન્તિ ।

સુનીતઃ:- સચેતના: પશવ: પક્ષિણશ્ચ કિં કુર્વન્તિ ?

પુનીતઃ:- એટે ઘટનયા ઉત્થિતાત્ ધ્વને: ભયમનુભવન્તિ । અત: ઘટનાસ્થલાત્ દૂરે ધાવન્તિ ।

25) શાણિદલ્ય: અવિહા! વ્યાઘ્રેણ ગૃહીતોऽસ્મિ । મોચયથ માં વ્યાઘ્રમુખાત् । અનાથ ઇવ વ્યાઘ્રેણ ખાદિતોऽસ્મિ ।
ઇદં ખલુ રૂધિરં પ્રસૂવતિ કણઠાત् ।

પરિવ્રાજકઃ:- શાણિદલ્ય! ન ભેતવ્યં, ન ભેતવ્યમ् । મયૂર: ખલુ એષ: ।

શાણિદલ્ય :- સત્ય મયૂર: ।

- * અધોદત્ત વાક્ય કઃ વદતિ ઇતિ લિખત । (કે અપિ દ્વે) [2]

નીચે આપેલાં વાક્ય કોણ બોલે છે તે લખો. (કોઈપણ બે)

State who says to whom. (any two)

(અ)

(બ)

26) પઠનેન કિં ભવિષ્યતિ

- શિષ્ય:

27) એહિ એહિ પુત્ર!

- પરિવ્રાજકઃ:

28) યદાજ્ઞાપયતિ ઉપાધ્યાય:।

- ધૃતરાષ્ટ્ર:

- શાણિદલ્ય:

- * अधोदत्तानां प्रश्नानाम् उत्तराणि गुर्जरभाषायाम् / आडग्लभाषायां लिखत । (के अपि द्वे) [4]

नीचे आपेता प्रश्नोना उत्तर गुजराती भाषामां लघो. (कोईपछ बे)

Answer the following questions in English. (any two)

- 29) चाणक्यना मतानुसार नंदना अने चंद्रगुप्तना राज्यमां शो फ़रक क्या हैं?

According to Chanakya, in what matter does Chandragupta's kingdom differ from that of Nanda?

- 30) घटोत्कच शकुनिने शुं सलाह आपे क्या हैं?

What does Ghatotkacha advise Shakuni to do?

- 31) विद्याभ्यास शा माटे करवो जोईअे?

Why should one study?

- * अधोदत्तयोः विषययोः उपरि संक्षेपेण टिप्पणी लिखत । (कौ अपि द्वौ) [4]

नीचे आपेता विषय उपरि टूकनोंध लघो. (कोईपछ बे)

Write short note for the following. (any two)

- 32) श्रीकृष्णनो संदेश

Message conveyed by Shrikrishna.

- 33) आचार्य चाणक्य

Acharya Chanakya

- 34) शंडिल्ये करेलुं उधाननु वर्णन

Write the description of the garden by Shandilya.

- * कोष्ठगतानि पदानि प्रयुज्य वाक्यानि रचयत । (केऽपि द्वे)

[2]

કોંસમાં આપેલાં પદોનો ઉપયોગ કરીને વાક્યો બનાવો. (કોઈપણ બે)

Make sentence using words given in the brackets. (any two)

35) અમે દૂતને હણનારા નથી.

We are not the killer of an envoy.

(અસ્મદ् દૂતધાતક ન)

36) આપણાં ત્રણ કર્તવ્યો છે.

Ours are three duties.

(અસ્મદ् ત્રિ કર્તવ્ય અસ्)

37) ધૃતરાષ્ટ્ર કૌરવોના પિતા હતા.

Dhritarashtra was the father of Kauravas.

(ધૃતરાષ્ટ્ર કૌરવ જનક અસ्)

વિભાગ - D

(વ्याकरण વિભાગ:)

- * અધોદત્તાનાં પ્રશ્નાનાં સૂચનાનુસારમ् ઉત્તરાણિ લિખત ।

નીચે આપેલ પ્રશ્નોના સૂચના મુજબ ઉત્તરો લખો.

Answer the following questions according to instructions given.

38) ‘ગડ્ગા/ગડ્ગા’ શબ્દસ્ય સમાનાર્�કં શબ્દમ् અધોદતેભ્યઃ વિકલ્પેભ્યઃ ચિત્વા લિખત । [1]

માતા, જાહનવી, યમુના

39) ‘ધર્મઃ’ શબ્દસ્ય વિરુદ્ધાર્થકં શબ્દમ् અધોદતેભ્યઃ વિકલ્પેભ્યઃ ચિત્વા લિખત । [1]

સત્યમ्, અધર્મઃ, અસત્યમ्

- 40) अधोदत्तेभ्यः क्रियापदेभ्यः वर्तमानकालस्य अन्यपुरुषस्य बहुवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [1]
 पठामः, पठन्ति, पठथ
- 41) अधोदत्तेभ्यः क्रियापदेभ्यः सामान्य भविष्यकालस्य उत्तमपुरुष एकवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [1]
 वदिष्यति, वदिष्यामि, वदिष्यन्ति
- 42) अधोदत्तेभ्यः क्रियापदेभ्यः आज्ञार्थ-अन्य-पुरुषस्य बहुवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [1]
 पश्यतु, पश्यन्तु, पश्येत्
- 43) अधोदत्तेभ्यः क्रियापदेभ्यः विध्यर्थ अन्य-पुरुषस्य बहुवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [1]
 खादेत्, खादेयुः, खादेताम्
- 44) 'श्रेष्ठिपुत्रः काज्चीनगरे अवसत्' दत्तस्य वाक्यस्य 'स्म' प्रयोगयुक्तं शुद्धं वाक्यं चित्वा लिखत । [1]
 क) श्रेष्ठिपुत्रः काज्चीनगरे वसन्ति स्म ।
 ख) श्रेष्ठिपुत्रः काज्चीनगरे वसति स्म ।
 ग) श्रेष्ठिपुत्रः काज्चीनगरे वसतः स्म ।
- 45) अधोदत्तेभ्यः नामरूपेभ्यः द्वितीया विभक्तेः एकवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [1]
 भार्याम्, भार्या, भार्यया
- 46) अधोदत्तेभ्यः नामरूपेभ्यः सप्तमी विभक्तेः एकवचनस्य रूपं चित्वा लिखत । [1]
 विपत्तिः, विपत्तौ, विपत्तिम्
- 47) उपपद विभक्तेः प्रयोगं कृत्वा रिक्तस्थानं पूरयत । [1]
 गुरुः सह वर्तमानः आसीत् ।
 (शिष्यम्, शिष्यः, शिष्येण)
- 48) प्रकोष्ठात् युक्तं संख्यापदं चित्वा रिक्तस्थानं पूरयत । [1]
 कूपे कन्या दृष्टा।
 (एकः, एका, एकम्)

- 49) रेखाङ्कितपदस्य कृदन्तप्रकारं विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत । [1]
 लोष्टः बहुवेगं गत्वा नैव तिर्यग् गच्छति।
 (सम्बन्धकभूतकृदन्तम्, हेत्वर्थकृदन्तम्, कर्मणिभूतकृदन्तम्)
- 50) अधोदत्तस्य सन्धिविच्छेदं दत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा कुरुत । [1]
 शाश्वतोऽयम्
 (शाश्वतः+अयम्, शाश्वता+अयम्, शाश्वतो+अयम्)
- 51) अधोदत्तस्यः सन्धियुक्तं पदं दत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत । [1]
 कः + चित्
 (कश्चित्, काचित्, केचित्)
- * 52) अधोदत्तयोः सामासिकपदयोः समासप्रकारं दत्तेभ्यः विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत । [2]
- 52) धर्मक्रोधयोः
 (तत्पुरुषसमासः, द्वन्द्वसमासः, द्विगुसमासः)
- 53) तृषातुरः
 (द्वन्द्वसमासः, बहुवीहिसमासः, तत्पुरुषसमासः)

विभाग - E

(संयुक्त विभागः)

- 54) अधोदत्तानि वाक्यानि कथानकक्रमानुसारेण स्थापयत । [4]

नीचे आपेलां वाक्यो कथानक क्रमानुसार गोठवो.

Arrange the following sentence according to sequence of the story.

- (A) जगति यत्समुत्पन्नं नश्यति सर्वथा ध्रुवम् ।
- (B) अस्ति वित्तदासो नाम प्रभूतलोभः समृद्धः कश्चित् वणिगजनः।
- (C) एतानि पात्राणि मम न सन्ति ।
- (D) भो वज्चक! त्वं मिथ्या वदसि ।

- 55) अधोदत्तं गद्यखण्डं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृते लिखत । [4]
 नीचे आपेलो गद्यभंड वांचीने प्रश्नोना उत्तर संस्कृतमां लघो.

Read the following passage carefully and write answer in Sanskrit.

कश्चन महावृक्षः आसीत् । तत्र कश्चन काकः पत्न्या सह वसति स्म । तस्य एव वृक्षस्य कोटरे कश्चन कृष्णसर्पः अपि वसति स्म । यदा काकी प्रसूता भवति तदा कृष्णसर्पः तस्याः अण्डान् खादतिस्म । एतेन काकः काकी च महत् दुःखम् अनुभवतः स्म । अतः एकदा काकः स्वमित्रस्य शृगालस्य समीपं गत्वा उक्तवान् । भोः मित्रः सः कृष्णसर्पः कथञ्चित् मारणीयः । भवान् कमपि उपायं सूचयतु ।

- (A) काकः केन सह वसति स्म ?
 (B) वृक्षस्य कोटरे कः वसति स्म ?
 (C) कृष्णसर्पः किं खादति स्म ?
 (D) एकदा काकः कस्य समीपं गतवान् ?

- * कर्ता-कृतीनां योग्यमेलनं कुरुत । (कौ अपि द्वौ)
 कर्ता साथे योअ्य इति जोडो. (कोईपछि बे) [2]

Match the following with author and their books. (any two)

(अ)		(ब)
56) कविः दण्डी	-	मुद्राराक्षसम्
57) बाणभृः	-	रामायणम्
58) विशाखदत्तः	-	हर्षचरितम्
	-	दशकुमारचरितम्

- * रेखाङ्कितानि पदानि शुद्धानि कृत्वा गद्यखण्डं पुनः लिखत । (कानि अपि त्रीणि)
 रेखांकित पदोने शुद्ध करीने गद्यभंड फरीथी लघो. (कोईपछि त्रिष्ठा) [3]

Correct the underlined words and rewrite the paragraph. (any three)

- 59) एवं अत्र महाभाष्यकाराः मानवीयम् व्यावहारिकं सिद्धांतम् उपदिशन्ति ।

- * अथोदत्तस्य श्लोकस्य, गुर्जरभाषायाम् / आड्मलभाषायाम् अनुवादं कृत्वा अर्थविस्तारं कुरुत । (कोडपि एकः)[3]
नीचे आपेला श्लोकनो अनुवाद करीने अर्थविस्तार करो. (कोईपइ एक)

Translate the following verses and expand the idea. (any one)

60) कर्मण्येवाधिकारस्ते मा फलेषु कदाचन ।
मा कर्मफलहेतुर्भूः मा ते सङ्गोऽस्त्वं कर्मणि ॥

61) शिक्षा क्षयं गच्छति कालपर्ययात्
सुबद्धमूलाः निपतन्ति पादपाः ।
जलं जलस्थानगतं च शुष्यति
हुतं च दत्तं च तथैव तिष्ठति ॥

